

Voorzitter, Raadsleden, College en inwoners van Voerendaal

2021 is het jaar voorafgaand aan de verkiezingen. En het wordt spannend. Gaan we straks verder op de ingeslagen route?

Deze begroting is in ieder geval tekstueel de opvolger van voorgaande begrotingen. Dezelfde formuleringen. Weinig tot geen ruimte voor innovatie. Op dit moment is de raad aan zet. Zo hebben wij op de raadsinformatiebijeenkomst over de begroting geleerd dat de raad aan zet is en het college mag uitvoeren en voor dekking van plannen van de Raad moet zorgen. Voor het einde van de behandeling van de begroting wordt duidelijk of alle raadsleden die iets inbrengen, zich in deze uitgangspunten willen vinden.

Deze begroting is eigenlijk maar voor drie maanden, waarna in de coalitievorming het tijd is om nieuwe accenten te zetten en oude accenten kunnen worden teruggedraaid en aangepast. Overigens is het ook nooit te laat om terug te komen op eerder stopgezette accenten. Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedraaid.

Financiën

Positieve saldi van meerjarenbegrotingen 2022, 2023 en 2024 kunnen de lezer op het verkeerde been zetten (pag.3). Je krijgt een goed gevoel als zwarte cijfers gepresenteerd worden.

Zoomt men in op het begrotingsresultaat (pag. 139), dan is het resultaat voor reserveringen negatief: - €278.000,- . Het positieve resultaat van € 49.664 in 2022 wordt bereikt door €328.000,- te onttrekken aan de reserves ten gunste van de exploitatie. Bovendien is een éénmalige meevaller van €104.000,- ingeboekt als nettoresultaat verkoop perceel Raadhuisplein 3. En zijn de uitkeringen uit het gemeentefonds in 2022 en 2023 hoger wegens de stijgende rijksuitgaven (o.a. effecten coronamaatregelen rijk).

Het beeld wordt nog grimmiger als je op pag. 124 leest dat de netto schuldquote stijgt van 65% in 2020 naar 149% in 2024. Dit is de verhouding van de totale schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De resultante van het structureel meer uitgeven dan er binnenkomt is, dat de exploitatieruimte zo goed als nihil is de komende jaren, met dreiging van onbalans in de meerjarenbegrotingen. En dat beeld wordt ook eens negatief ingekleurd door de fors stijgende belastingcapaciteit. De totale woonlasten in Voerendaal zijn in 2022 1,21 hoger dan het landelijk gemiddelde en dat stijgt door naar 1,31 maal het landelijk gemiddelde in 2025. Voerendaal is al een erg dure gemeente om te wonen en dat neemt exponentieel toe de komende begrotingsjaren.

Financiële conclusie

Op de raadsinformatiesessie sprak deskundige Van Tuijl duidelijke woorden over onze begroting. In vergelijking met omliggende gemeenten is het peperduur om in Voerendaal te

wonen en zitten wij op het maximaal toelaatbare. En wat VVD Voerendaal betreft eroverheen.

We zijn begonnen met aan te geven dat deze begroting de opvolger is van de eerdere begrotingen. Dat wordt vooral inzichtelijk door het ontbreken van inzicht in relevante ontwikkelingen. Ook omgaan met actuele zaken kost geld. Tenminste als je ermee wilt omgaan. Interessanter dan de als zwart gepresenteerde cijfers is om te bekijken wat ontbreekt in deze begroting. Wat staat er niet in?

Om een voorbeeld hier te noemen, vinden wij de saneringskosten voor het perceel aan de Bergseweg niet terug. Saneren gaat 400 a 500 duizend euro kosten. Waar staan deze kosten opgenomen in deze begroting? En wat betekent dit voor de lastendruk aangezien wij als gemeenteraad maar over een klein deel van de begroting gaan?

One size fits all

VVD Voerendaal is van mening dat o.a. de “one- size- fits- all” benadering van dit college van het aanbod van voorzieningen in alle kernen van de gemeente Voerendaal verantwoordelijk is voor een onpersoonlijke en kostenverhogende insteek. Er wordt niet gekeken naar bestaand aanbod van voorzieningen in de private sector en er is geen onderzoek gedaan naar behoeften van onze burgers aan voorzieningen, publiek dan wel privaat aangeboden.

Positieve saldi zeggen niets over de kwaliteit en de impact van het voorgestelde beleid; het is slechts een boekhoudkundige resultante. Wij (zeker vanuit AGB Voerendaal) pleiten al jaren voor een transparant accommodatiebeleid, ... dat aan de basis moet liggen van structurele meerjareninvesteringen.

Samen met de burger per kern aan de voorkant bekijken wat echt nodig is. En achteraf verantwoorden waarom het wonen in de gemeente Voerendaal zo duur is ... en nu nog veel duurder wordt dan het landelijk gemiddelde.

Bovendien zijn de risico's van voorzieningen als de Open Club Klimmen (pag. 128) groot en mogelijk onbeheersbaar (o.a. als maar stijgende bouw- en personele kosten en normale demografische effecten met leegloop van verenigingen).

En ook het risico van stijgende personeel- en bouwkosten is niet meegenomen in deze begroting.

Alles overziend is het nog maar de vraag of de fors stijgende schuldquote te rechtvaardigen valt uit een nauwelijks onderbouwde aanname dat multifunctionele voorzieningen in alle kernen goed zijn voor onze burgers.

Eerder al plaatsten wij kritische noten bij het zeer geringe aantal vaste bezoekers van onze Burgerijen. Er is en er wordt bovengemiddeld veel gemeenschapsgeld uitgegeven aan deze voorzieningen. Terwijl we nog steeds wachten op een adequate analyse van gebruik van die voorzieningen en de effecten daarvan op welzijn en gezondheid van al onze inwoners en niet alleen van de extreem kleine groep vaste bezoekers/gebruikers.

Het allergrootste voordeel van Voerendaal

Allergrootste voordeel is dat Voerendaal veel innovatieve ondernemers, inwoners, vrijwilligers en mantelzorgers heeft. Zij zorgen dat het in Voerendaal aangenaam vertoeven is. Een helpende hand is meestal niet ver weg. In het algemeen genomen kun je in onze gemeente nog altijd je burens om hulp vragen.

En daar doen we het voor, voorzitter. Onze inwoners.

Juist voor onze inwoners zien wij de volgende punten waar meer aandacht mag komen:

Het eerste punt is voldoende woningen.

Voerendaal scoort als gemeente die het minste bouwt van Limburg. De paar plannen die we al een tijd te horen krijgen en in de begroting te vinden zijn, helpen onze inwoners niet. Onze starters vinden geen woning in Voerendaal. Onze ouderen vinden geen appartement in de kernen. Onze huurders komen terecht buiten Voerendaal. En als je een echtscheiding hebt in Voerendaal, dan hoop ik voor je dat jij het huis mag houden.

Die paar levensloopbestendige woningen zijn een druppel op een gloeiende plaat. Ontwikkeling van die paar woningen op het Raadhuisplein duurt iets van zes jaren. De ontwikkeling van levensloopbestendige woningen in Klimmen duurt ook al de nodige jaren. Experimentele woningbouw in Kunrade lijkt een leuk initiatief, ... maar blijkt weer een onvolwassen en ondoordacht plan dat wordt teruggetrokken omdat hier wel geluisterd wordt naar de omwonenden.

VVD Voerendaal verzoekt u om actief aan de bak te gaan en in alle openheid scenario's op te stellen voor meer woningen in de toekomst. Voor alle duidelijkheid: het gaat om het voorbereiden van zo concreet mogelijke plannen.

Een voorbeeld van een concreet plan om de leefbaarheid in de gemeente overeind te houden is Houthandel Daemen. Deze onderneming heeft een mooi perceel met uitzicht in de kern van Ubachsberg en gaat volgend jaar stoppen. VVD Voerendaal heeft begrepen dat u het afwijzend heeft gereageerd toen dit perceel aan de gemeente is aangeboden. Zorg er nu voor dat dit grondstuk wordt ontwikkeld. Ga met eigenaren en inwoners van Ubachsberg aan de slag om hier in enkele jaren minimaal een mooie uitbreiding van het koopwoningaanbod van hartje Ubachsberg te maken. Wat groenvoorzieningen erbij, bankje en wipkip. Hoppa. Verkoopt zichzelf.

VVD Voerendaal roept het college op om vergelijkbaar aan deze casus in Ubachsberg spaarpotplannen van en voor woningplannen aan te leggen. Zodat de nieuwe coalitie na de gemeenteraadsverkiezingen regie kan nemen tot snellere (nieuw)bouw. Werk hierin dus ook scenario's voor nieuwbouw uit.

Het bestuur van onze gemeente

Een van de kerneigenschappen van degelijk bestuur is transparantie. Transparantie is een voorwaarde voor zorgvuldige processen.

Hierbij geven wij een voorbeeld van wat een inwoner heeft meegemaakt. Je bent trotse bewoner van een woning in de gemeente Voerendaal. Je verwacht binnenkort gezinsuitbereiding, en je bent op zoek naar een andere woning. Helaas is het door de woningnood niet zo gemakkelijk om snel een grotere woning te vinden. Daarom zou je graag een dakkapel aan de voorzijde (niet-vergunningsvrij) en een aan de achterzijde (vergunningsvrij) van de woning willen laten maken voor een extra kamer.

Om een dakkapel aan te vragen bij gemeente Voerendaal duurt het allemaal iets langer dan bij andere gemeenten. Bij de gemeente Voerendaal duurde de conceptaanvraag, dus voorbespreking 18 weken ipv 8 weken. Zonder enige transparantie van de status. Voordeel was wel, nadat de gemeente contact had opgenomen, werd er een afspraak ingeschoten 24 uur later, dus dit ging wel snel.

Na de concept-aanvraag, kan je de definitieve aanvraag indienen, dit zou officieel 6 weken duren. Aangenomen met hetzelfde tempo van het concept aanvraag zou het nog een zware bevalling kunnen worden, waarbij de gezinsuitbereiding al een feit is. En als alles goed is de vergunning rond zou moeten zijn. Gelukkig komt dan het echte werk pas, het vinden van een goede aannemer voor het maken van het dakkapel.

Voorzitter, wij vinden het van groot belang dat er meer transparantie mag komen ten opzichte van de processen bij de gemeente. Zowel richting iedere individuele inwoner als in de monitoring van de gemeentelijke processen richting raad.

Onze toekomst

We hebben gekeken naar de financiën en naar grote posten die niet in de begroting staan. We hebben gekeken naar de woningnood en Houthandel Daemen gegeven als concreet te ontwikkelen locatie. Wij willen een spaarpot met woningbouwplannen. Zowel voorbereiden op locatie, aanpak mét burgerparticipatie als financieel.

Kijken wij verder naar de toekomst dan is het van groot belang dat Voerendaal de aantrekkelijkheid voor ondernemers vergroot. We roepen u nogmaals op dat u het voortouw neemt om een toeristische strategie "Wijnland van kalk" voor te bereiden. En het lijkt alsof we nooit van Corona afkomen. En wellicht is dat de nieuwe werkelijkheid. Dus de ogen dienen we te richten dat onze Horeca weer geld mág gaan verdienen.

Hiervoor is het niet alleen nuttig om meer samen te werken met gemeenten in onze regio. En ook om sterk te staan in de verdeling van het gemeentefonds. De huidige begroting laat de positieve afhankelijkheid zien van het gemeentefonds. Wij dienen een motie in om de functionele integratie met Simpelveld weer op te pakken en met meer gemeenten sterk te staan in de lobby naar Den Haag. Zodat niet al het geld naar de grote steden gaat, maar ook in de middelgrote en kleinere gemeenten terecht komt.

Burgerparticipatie

Voorzitter, voor de inwoners van Ransdaal stellen wij de vraag aan het college en de raad om de uitgangspunten van de omgevingswet van toepassing te verklaren op alle projecten. Dus toekomstige en lopende zaken. Specifiek gaat het natuurlijk om de grootschalige energieopwekking. We willen graag onze verantwoordelijkheid nemen voor een CO2-neutrale toekomst. Echter wel mét onze inwoners. De huidige plannen voor zonneweides voldoen niet aan de uitgangspunten in het raadsakkoord en mogen wat VVD Voerendaal betreft volledig van de baan.

VVD Voerendaal

Sebastiaan Vliegen - fractievoorzitter

Coen Faessen - raadslid